

man iforveien; men det er aabenbart, at man maa se sig om efter en Kontrol, maa søge at organisere Noget i saa Henseende, og der har jeg ment, at det første Princip, som man maa fastholde, og i saa Henseende har jeg fremmede Landes Exempel ubetinget for mig, er det, at man ikke godt kan paatvinge Sagsførerne anden Kontrol end deres egne Standsfællers og ikke Andres. At organisere en Kontrol af denne Art, som jo ikke er en Kontrol, der ene og alene skal indskrænke sig til at undersøge, om den Bedkommende har begaaet noget Ulovligt i strengeste Forstand eller ikke, men en Kontrol, som i det Væsentligste skal være en Hærsret, der skal skjønne over Loyaliteten og Hæderligheden i Bedkommendes Forretningsførelse — jeg siger, at indføre en Kontrol af denne Art og lægge den i Hænderne paa Dommerne og andre Statsembedsmænd, vilde jeg anse for en meget liberal Foranstaltning, og jeg vilde finde, at det vilde være at træde Sagsførerstandens Selvstændighed for nær. Jeg skal i saa Henseende ikke undlade at erindre om, og det er ogsaa et Moment, som fortjener at komme i Betragtning, at ganske vist skal man bestræbe sig for at tilvebringe en hensigtsmæssig Kontrol, men paa den anden Side er det ogsaa et vigtigt Formaal, at man ikke indretter denne Kontrol saaledes, at Sagsførerstandens Uafhængighed og navnlig dens Uafhængighed af Regjeringen, af de til enhver Tid Magthavende, være sig det ene eller andet Parti, røffes. Det er jo vel bekendt for de Herrer, at det er Noget, som man andetsteds sætter høj Pris paa og betragter som en vigtig Ting, at man ikke træder Sagsførernes Uafhængighed i videnskabelig og politisk Henseende for nær. Derfor kan jeg ikke negte, at for mig har det staaet som Noget, der var selvfølgeligt, at man ikke kunde give Kontrollen i Hænderne paa Statsembedsmænd, at Kontrollen maatte udøves fra Standens egen Side. Det er Forklaringen af, hvorfor man ikke paa dette Standpunkt har indblandet Domstolene eller Administrationen, og hvorfor man har ladet Sagsførerraadet, baade det overordnede og de underordnede, udelukkende bestaa af Sagsførere. Jeg erkjender, at der baade kan og skal — det er jo heller ikke Lovforlagets Mening at forhindre dette — udøves en vis Kontrol med Sagsførernes Procedure for Domstolene, men det bliver dog væsentlig kun en Kontrol med, at de ikke overskride Lovene, at de at holde sig Lovbestemmelserne efterrettelige og videre ikke, og det er ingenlunde tilstrækkeligt. Det er kun den mindste Del af Sagsførernes Virksomhed, der i saa Henseende kan kontrolleres af Domstolene. Jeg siger derfor, at jeg er gaaet ud fra, at den eneste Kontrol, der kan paabyrdes dem, men som ogsaa efter min Mening vil være en tilstrækkelig effektiv Kontrol, er den, som udøves fra deres egne Standsfællers Side, og jeg tror ikke, at man har nogen Grund til at

frygte for, eller nogen Grund til at antage, at disse Bestemmelser skulde være formulerede paa en særlig listig Maade, saaledes, at det dog kun til Syvende og sidst bliver Regjeringen, som gennem Overtagsførerraadet tager det Hele i sin Haand, navnlig paa Grund af den Bestemmelse i Loven, at det overordnede Sagsførerraad vælger Medlemmerne af Sagsførerraadet, naar der ikke møder et tilstrækkeligt Antal Sagsførere. At dette skulde være saa særlig farligt, tror jeg ikke. Ganske vist er det Justitsministeren, som vælger Formanden for det overordnede Sagsførerraad; men, vel at mærke, det skal være en Sagsfører; man er ikke berettiget til at ansætte en administrativ Embedsmand eller Dørlige; Ministeren har kun Ret til at vælge mellem Sagsførerne. Der ligger i § 24 ikke nogen anden Tanke end den, at der maa drages Omhu for, at Valgene af de underordnede Sagsførerraad kunne komme tilstede. Det gaar jo nemlig ikke an at lade det Tilfælde ude af Betragtning, at der maatte paa det Møde, hvor der skal vælges Medlemmer, ikke indfindes sig saa mange Sagsførere, at Kollegiet bliver valgdugtigt. Denne Mulighed kan man ikke afse fra. Der maa gives en Regel for, hvorledes man saa skal forholde sig, og jeg har antaget, at det vilde være den liberaleste og den med hele Ordningens Principer bedst stemmende Regel, at i saa Fald det overordnede Sagsførerraad valgte Medlemmerne. Det er en Regel, som fra min Side aldeles ikke tillægges nogen anden end en ren Hensigtsmæssighedsbetjning, og tror man, at der bagved den skulde ligge en stor Fare skjult, eller skulde lure en Slags Plan om dog fra Regjeringens Side at bore sig ind i og raade over det Hele og bestemme, hvem der skal være i Sagsførerraadene osv., saa har jeg sandelig ikke Noget imod, at man forandrer denne Regel og istedetfor sætter en anden, som kan naae det samme Diemed, nemlig, at der kommer de fornødne Medlemmer tilstede af de underordnede Sagsførerraad. Jeg tror vel ikke, at der er nogen stor Fare for, at der skulde være en saa ringe Interesse eller maatte endog saa Modvillie tilstede hos Sagsførerstanden, at den skulde blive borte og saaledes gjøre Valgene af Medlemmer umulig; men ganske overse denne Mulighed kan man dog ikke. Mig forekommer det, at det vilde være en Lakune i Loven, hvis der ikke var en dertil sigtende Regel. Endelig skal jeg blot henpege paa, at der ingen Grund er til at antage, at den ulykkelige Formand, som Justitsministeren skal vælge for det overordnede Sagsførerraad, skal kunne udøve en saa prædominerende Indflydelse, at han skal kunne blive identisk med det overordnede Sagsførerraad, da det dog skal bestaa af 10 andre Mennesker, valgte af Sagsførerstanden selv. Hvad nu angaar selve dette, at der saaledes er dannet to Instanser, et underordnet og et overordnet Sagsførerraad, saa maa jeg tilstaa, at jeg egentlig ikke rigtig